

Uke 15

9. april: Dietrich Bonhoeffer Motstandsmann og martyr

Dietrich Bonhoeffer var født den 4. februar i 1906. Han studerte teologi i Tyskland og USA. Han ble teologisk lærer og prest i Berlin, og prest i de tyske menighetene i Barcelona og London. Gjennom ord og handling viste han at kristen tro er å følge Kristus etter. Kristen tro må bli synlig i politisk arbeid og kulturelt engasjement. Han tok tidlig et klart standpunkt mot nasjonalsosialismen og mot Hitlers antisemittisme. I 1935 kom han tilbake fra London til Tyskland for å fortsette kampen mot nazismen. Her ble han leder for det teologiske seminaret i den tyske bekjennende kirken som motarbeidet nasjonalsosialismen. Med sine internasjonale og økumeniske kontakter prøvde han å få kirkene i utlandet til å bryte med den nazi-lydige rikskirken i Tyskland, for isteden å anerkjenne den bekjennende kirke. I 1938 og 1939 var han med på konferanser i England og USA. Han kunne ha blitt der, men valgte å reise tilbake til motstandsarbeidet i Tyskland. Der var han kontaktperson mellom den tyske militære motstandsbevegelsen og utlandet. I april 1943 ble han fengslet på grunn av sitt engasjement for å hjelpe jøder. I Gestapo-fengslet skrev han i desember 1944 det kjente diktet "Von guten Mächten wunderbar geborgen" (på norsk av Arve Brunvoll i Norsk Salmebok 762).¹

Etter ordre av Hitler personlig ble Bonhoeffer henrettet i konsentrasjonsleiren Flossenbürg den 9. april i 1945, bare kort tid før leiren ble frigjort av amerikanske tropper. På vei til henrettelsen sendte han gjennom en medfange denne hilsenen til sin venn, den engelske biskop Bell: "This is the end. For me the beginning of life."

Bonhoeffer rakk ikke å lage en systematisk framstilling av sine teologiske tanker. Som de tidlige keltiske helgener vitnet han mest gjennom sitt liv og sin død, mer enn gjennom sitt forfatterskap. Men derfor taler hans skriftlige fragmenter ekstra sterk. De er blitt til utfordring og inspirasjon for mange kristne, også i de nordiske landene. Den anglikanske kirken i England minnes Bonhoeffer som martyr. Han er avbildet blant andre martyrer fra det 20. århundre på vestveggen av Westminster Abbey i London.

Bønn: Herre Gud, ulykken har rammet meg. Sorgen knuger meg til jorden. Jeg ser ingen utvei. Gud, vær barmhjertig og hjelp meg. Gi meg styrke til å bære det du sender. La ikke redselen ta makten fra meg. Ta i din faderlige kjærlighet hånd om alle mine.
(*Bonhoeffers bønn før henrettelsen, bønn 149 i Norsk Salmebok med bønnebok*)

Bibel: Sal 62   Åp 14,6-13   Luk 22,39-46

Ei kjærleg hand vil nå oss alle stader, med trøyst vi ventar det som kome kan,
for Gud er med når sola renn og glader, og kvar ein dag er ny, med von frå han.
(*Dietrich Bonhoeffer, omsett av Arve Brunvoll i Norsk Salmebok 762,1*)

Andre merkedager:

9. april: Thomas von Westen ("Samenes apostel") var født den 13. september i 1682. Som sokneprest på Veøy i Romsdalen ledet han prestelauget "Syvstjernen". I perioden 1716-1723 gjennomførte han 3 større misjonsreiser til Nord Norge. Han døde den 9. april i 1727 i Trondheim.

---

¹ Når en gjentar første verset som et siste sjette vers, da kan teksten synges til melodiene "Danny Boy" (Londonderry Air) eller "You raise me up"